

Önkormányzat, mint a társadalombarát közigazgatás eleme

A tanulmány célja, hogy megvizsgálja a román önkormányzat működését és a társadalommal való kapcsolatát, a területi tervezést, mint aktuális területi cselekvést megalapozó tervezési folyamat alkalmazásának lehetőségeit Romániában. Az első részben egyes közigazgatási formák és azok szerepe, működési módszerei kerülnek bemutatásra. Néhány nemzetközi elméletet és megállapítást sorakoztatok fel a társadalombarát közigazgatási reformokról. A vizsgálat második felében a romániai területi irányításra vonatkozó törvénykezést és annak alkalmazását ismertetem, végül választ keresek arra kérdésre, hogy az elméletileg jól működő román közigazgatás problémamentesen alkalmazható-e a gyakorlatban, illetve Románia ezzel a közigazgatással eleget tud-e tenni a társadalmi kihívásoknak.

Azok az elképzelések, hogy az állam szerepét jól eltervezett és megalkotott közigazgatással lehet betölteni, feltételezik, hogy a kettő között szoros kölcsönhatás létezik. E kölcsönhatást az általános társadalmi, gazdasági, technológiai, környezeti tényezők befolyásolják, ezért képesek abba az irányba elmozdítani, amely tényező erősebb hatást mutat. A közigazgatás engedi a döntéshozatalt kisebb települési, önkormányzati szinten, míg az állami szféra a bürokratikus utat tartja megfelelőnek.

Nem is kérdéses, hogy a kortárs államnak jelentős, korábban nem tapasztalt mértékű és jellegű kihívásokat, feladatokat kell elviselnie, megoldania, ezért a szakemberek olyan elméleteket, módszereket kell kidolgozzanak, amelyekkel e szerepet a leghatékonyabb közigazgatással lehet betölteni.

A rendszerváltáskor kialakult új önkormányzati struktúra a sok kicsi, önálló települési önkormányzattal a 2000-es évek elején ugyan segítette az átalakulást, de ez a szétaprózódottság akadályozni fogja a hazai területfejlesztést. (Bibó, 1986). Az Európai Unióba való beilleszkedésünk ezen a területen szinte teljessé vált, de mindeközben az országon belül egyre inkább a „önállóság” teljesedik ki, amely hosszútávra nem biztató jelenség, ugyanis az egymással versengő, legtöbb esetben együttműködni képtelen települések csatája zajlik. Ez a folyamat hazánk fejlődésének komoly gátja lesz és a már korábban felvázolt Bibói-koncepció negatív jellemzőit fogja igazolni továbbra is.

A közigazgatást „közösségi úton” kell végezni, ezért a kormányzat legfontosabb feladata, hogy valódi önkormányzásra és öngondoskodásra alkalmassá tegye az egyéneket és a közösségeket. Ennek érdekében a kormányoknak a döntések meghozatalába a lehető legtöbb embert és intézményt be kell vonniuk. Ebben a megközelítés-

ben rejlik a bürokrácia kiszorítása, a hierarchia elutasítása, valamint a társadalom-központúság kérdésének kezelése is.

Napjainkban az önkormányzatok szerepe és hatásköre fokozatosan növekszik, hiszen a helyi fejlesztések, problémák megoldásában, döntések meghozatalában “szabadkezet” kaptak. Ez azzal is magyarázható, hogy a közigazgatás feladatai egyre növekednek a közigazgatással szembeni elvárásokkal egyidőben. Mindenkori követelmény az önkormányzati rendszerrel szemben a folyamatos alkalmazkodás a gyors és mélyreható változásokhoz (Józsa, 2008).

Vizsgálatok, eredmények

A közigazgatás meghatározása kérdések sorozatát indíthatja el, mert több szempontból értelmezhető, például közigazgatás, a “közjő” szolgálata, de hatalom is, ki dönt és mi szerint, ki a végrehajtó, politikai hatások, stb.

Valójában a közigazgatás, mint rendszer nagyon jelentős alkalmazkodási képességgel rendelkezik, ennek az alkalmazkodási, reagálási képességnek a fokozása azonban kétségtelenül jelentős kihívása minden kortárs közigazgatási reformnak. Olyan időszakokban, amelyek nagy mértékben eltérnek a szokásos („normális”) állapottól, felértékelődnek a közigazgatás elemzési, hibakutatási-javítási, kísérletezési funkciói. Úgy is lehet fogalmazni, hogy a komplexitási kihívás valójában adaptációs kihívás.

Ha a meglévő közigazgatás nem működik eredményesen, akkor újítások bevezetésére kell összpontosítani, illetve reformokat kell kidolgozni és alkalmazni. Caiden szerint a közigazgatási reform helyes meghatározása: „Közigazgatási reform az elvekben, szervezésben, szerkezetben, módszerekben vagy eljárásokban végbevitt olyan változtatás, amelynek célja a közigazgatási folyamat javítása. ... Ez egy folyamatos, olykor alig érzékelhető evolúciós folyamat, nem pedig revolúció” (Caiden, G. E., 2007). Ebből a meghatározásból is kiténik, hogy a közigazgatási reform egy tudatos, javító szándékú változtatás, nem pedig valamiféle spontán folyamat.

Egyetértek Gellén meglátásával, miszerint, olyan reform, amely minden területet érintene, a gyakorlatban aligha képzelhető el, hiszen a közigazgatási reformok fontos sajátossága, hogy a reformokkal járó átalakításokat működés közben kell kivitelezni. Mindenik szakember csak a saját kutatási területének megfelelő működést elemzi és csak azokban javasol javításokat. Eszerint a reformok hatásuk szerint kategorizálhatók: általános, szervezeti, személyzeti, pénzügyi területek reformjai. (Hajnal, 2008) A közigazgatási reformok tanulmányozásához alkalmazott amerikai és európai példák alkalmazása sokszor nehéz, mivel érett demokratikus jogállamok esetében többnyire csak hatékonyságot javító reformok fordulnak elő. Ez a megkülönböztetés nem jelent értékítéletet, hiszen az átfogó reform nem szükségszerűen jó és az evolutív reform sem szükségszerűen

rossz vagy helytelen. Az alább bemutatandó két reformtípusnak meg van a maga helye és perspektívája. A tematikus reformok a közigazgatás bármely területét érinthetik, de terjedelmükben korlátozottak. A sikeres tematikus reformok a későbbiekben alapul szolgálhatnak további reformok kivitelezéséhez vagy akár a reformok átfogó reformmá váló fejlesztéséhez is, amennyiben ennek szükségessége és lehetősége idővel bekövetkezik.

Bemutatásra kerülő közigazgatási reformok:

New Public Management: (tovább NPM)

Az állam és társadalom- valamint piacbarát közigazgatási reformok legmarkánsabb irányzata. Az NPM a menedzsertechnikák és üzleti elvek alkalmazását jelenti a privátszektorból a közszférában, a piaci és az állami-gazgatási szabályok keveréke alapján működik.

Az NPM ideológiája az, ha valami jól működik egy államban, az jól kell működjön a világ másik felén is, valamint, ami jó gazdasági életben, az alkalmazható kell legyen a közigazgatásban is.

Osborne és Gaebler az intézményeit a saját erőforrásaiból, önerőből és önálló helyi kontroll alapján működtetni képes helyi társadalmak erőfeszítéseit mutatja be, melyek nyilvánvalóan fogékonyabbak az innovációra. A vállalkozói szellemű igazgatás-vezetés versenyképes közszolgáltatásokat követel a szol-

gáltatást nyújtóktól, ezzel ösztönzi a nagyobb hatékonyságot, igyekszik az állampolgárokat, mint egyéneket és közösségeket valódi döntési helyzetbe hozni annak érdekében, hogy tökéletesebb kontrollt valósítsanak meg az igazgatás fölött, melyet képesek befolyásolni és saját érdekeik szerint (a közérdeknek megfelelően) irányítani. A valódi döntési helyzetbe hozás tájékoztatást, információ-átadást, a döntésekbe való tényleges bevonást, a döntések decentralizálását jelenti. A közigazgatás feladata, hogy a közjón munkálkodó helyi társadalmakat, szervezeteket segítse céljaik megvalósításában anélkül, hogy korlátozná őket. (Gellén, 2012)

2011-ben az Egyesült Királyság Kormánya publikálta a „Nyílt Közzolgáltatások Stratégiát”. Az Open Public Services White Paper (Fehér Könyv) alapvetése különbözik a Romániában megszokott közigazgatási reformprogramok kiindulópontjától. Tartalma szerint a reformprogramnak nem az a célja, hogy átfogóan javítsa a brit közzolgáltatások színvonalát, mivel azok többnyire a világ élvonalában vannak.

A White Paper elsődleges célja a brit társadalom stabilitásának szolgálata¹. Ahol lehetséges, növelni kell a versenyképességet, mint hatékonyságnövelő eszközt, valamint (mivel a versenytársak törvénytörően egymást is ellenőrzik) az átláthatóságot.

A közszolgáltatásokat leginkább decentralizálni kell. Ez az alapelv a szubszidiaritás elvéhez hasonlít, bár nem a hatékonyság jegyében született, hanem kimondottan abból az elgondolásból

fakad, hogy a kormányzat demokratikus legitimitációját az erősíti, hogy a központi igazgatás igyekszik a helyi közösségekhez telepíteni a közszolgáltatásokat.

A közszolgáltatások nyújtása a közszolgáltatók széles köre számára nyitva kell legyen, hogy az állami, helyi közösségi, nonprofit és piaci (forprofit) szereplők egyaránt részt vehessenek a közszolgáltatások nyújtásában, mégpedig minél nagyobb számban, a verseny lehető fokozása érdekében.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő jogú (fair) hozzáférés alapelve.

A közszolgáltatásoknak mind az adófizetők, mind az ügyfelek számára átláthatóknak kell lenniük. (Gellén, 2012)

A helyi önkormányzatok alkotó-fejlesztő beállítottságának kiegészítője a helyi közszolgáltatás reformja is. A reform lényege: nyitottság az innovációk iránt, az innovációk alkalmazásának képessége a helyi társadalom kontrollja alatt, a helyi társadalom érdekében. A közszolgáltatások sokféleségének biztosítása érdekében minél több szereplőt kell bevonni a közigazgatásba. Eszerint "lehetőség nyílik a versenyben rejlő hatékonysági tartalékok felhasználása mellett a közszolgáltatások iránti társadalmi igények sokféleségének lehetőség szerinti lefedésére is"(Gellén, 2012).

A Fehér Könyv által felkínált modell a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésére, a közszféra költségeinek csökkentésére és a közszolgáltatások színvonalának növelésére, és az ál-

talános esélyteremtésre összpontosít. Ezzel együtt az ellenőrzés fontosságát is hangsúlyozza részben olyan közszolgáltatások felépítésével, amelyek az állampolgárok és helyi közösségek számára közvetlenül ellenőrizhetőek, részben a központi szervek ellenőrzési jogosítványainak fokozásával.

Good Governance:

Az NPM társadalombarát irányzatától az különbözteti meg, hogy az NPM esetében a társadalmi szereplők közötti viszonyt és pozíciót a verseny látja el, a governance pedig a közérdekért való kölcsönös elkötelezettségen alapuló egyeztetések rendszere. A közfeladatokban való szerepvállaláshoz szükséges tudás, informatikai támogatás könnyen hozzáférhető, és a civil szereplők maguk is igényt tartanak arra, hogy őket a szélesebb értelemben vett közösség életébe állami oldalról is bevonják. (Peters, 1998). A governance típusú szerveződés működési módjában a tárgyalások rendszere érvényesül.

A governance elméleti lényege, hogy a hálózatos szerkezetű közösségi problémamegoldás és közszervezés hatékonyabb és demokratikusabb, mint a hierarchikus szerkezet. A governance azt állítja, hogy az értekezés, megegyezés során nem éleződnek ki konfliktushelyzetek, így előtérbe helyezi a döntéshozatalt. A governance az általa javasolt modell tehát: az önmagát megszervezni képes civil társadalom folyamatosan befolyással tud lenni az őt érintő közpolitikai kérdések alakulására.

A közfeladatok civil szereplőkön keresztül történő ellátása Romániában sem ismeretlen, hiszen a szakmai kamarák vagy köztestületek tipikusan ilyen szervezetek. Az állam és társadalom közötti érdekegyeztetések, különböző szerveződések nagy hagyományokkal bírnak Európa szerte, jelentős hatalmi, ágazati, szabályozási erőforrásokkal és gyakorlattal rendelkeznek. A tapasztalatok szerint azonban e tradicionálisnak tekinthető egyeztetési technikák nem váltották fel, nem üresítették ki és nem gyengítették az államot, igaz nem is léptek fel közigazgatási reform iránti igényvel (Katzenstein, 1984).

A válság körülményei között a közpolitikai folyamatok jobb ellenőrzésének egyik eszközeként merült fel a governance által felkínált hálózati modell. Ferlie és szerzőtársai szerint annak érdekében, hogy a governance hálózati modell előnyös hatása érvényesüljön, a civil szervezeteknek is alkalmazkodniuk kell a válság követelményeihez, azaz képesnek kell lenniük arra, hogy egymástól és a közigazgatástól tanuljanak, és szoros informatikai kapcsolatban kell lenniük egymással és a kormánnyal. Amennyiben e feltételeknek megfelelnek, alkalmassá válhatnak a válság körülményei között jellemző „erőpróbas kihívások” megoldásának elősegítésére.

A kommunikációs hálózatok ma a kormányzást új kihívás elé állítják. A kormányzás (e felfogás szerint) nem hierarchikus hatalomgyakorlás, hanem kis autonómiák kormányzása: meta-kormányzás és szabályozás. A jelenség veszélyezteti a képviseleti demokrá-

cia eddigi hatalmi technikáit, de nem magát a képviseleti demokráciát. A liberális demokráciák új szemszögű kihívása, hogy a kormányzást már nem vagy egyre kevésbé lehet a szuverén állam parancsai alapján végrehajtani, hanem az autonómiával rendelkező szervezetek (önkormányzatok, egyetemek, egyesületek, egyházak, köztestületek, stb., valamint az EU esetében: tagállamok) „önkormányzásának irányításával”. A politikai hatalom legitimitációval kapcsolatos jogos igényére egy lehetséges válasz a metagovernance, amely azt fejezi ki, hogy a központi kormányzat a döntéshozókészítési, döntési és végrehajtási folyamatba bevont társadalmi szervezeteket ösztönzők, szabályozók útján orientálja, befolyásolja, működésüket mederben tartja.

Romániai területi irányítás

A területi irányítás szempontját tekintve elmondhatjuk, hogy a teljesen centralizált állam modellből Románia az elmúlt húsz évben kezdte meg az átállást a decentralizált vagy dekoncentrált változatra. Megvizsgálhatjuk, milyen szintek különülnek el a jelenleg érvényes törvények szerint:

A központi igazgatás szintje elsősorban a kormányt, a minisztériumokat és a központi igazgatási hatóságokat jelöli, valamint a dekoncentrált intézményeket, melyek élére, szintén, kizárólag politikai kinevezéssel kerülnek vezetők, beleértve azokat a szerveket is, amelyek elvileg szakmai szempontok szerint talán hatékonyabban működhetnének, mint különösen a környezetvédelmi in-

tézményrendszer vagy az építésügyi hatóság.

A törvény sajátosan értelmezi a helyi szintet, amelynek oka a román jogi gondolkodásban rejlik, miszerint ragaszkodik az egységes és oszthatatlan nemzetállam kifejezéshez (Csák, 2007). Eszerint Romániában nincsenek területi egységek, vidékek, térségek, kistérségek, csak a központi és a helyi szint létezhet. A tényleges helyi szinten az igazgatás a törvény értelmében a következő okokból jön létre:

- helyi autonómia elvének megvalósítása,
- közszolgáltatások decentralizálása,
- helyi lakosság gondjainak megoldása.

A törvény általában úgy fogalmaz, hogy minden a megye hatáskörébe tartozik, ami helyi érdek, de megyei szinten megoldható. A prefektusnak (kormány által kinevezett személy) pedig az a fő feladata, hogy a kormányprogram és a központi igazgatás döntéseinek megvalósítását előmozdítsa helyi szinten, azaz a megyei és a tényleges helyi szinten. (Csák, 2007) Ugyanakkor feladat körébe tartozik a helyi tanácsok törvényességi felügyelete, a katasztrófaelhárítás koordinálása, valamint érdekes megfogalmazás szerint: minden, amit a kormány rábíz². A romániai jogalkotás aprólékossága éppen az ilyen megoldásokban rejlik, mivel így egy kormányrendelettel a prefektusok tetszőleges feladat kört kaphatnak.

Helyi szinteken megvalósuló területi tervezés eredményességének meghatározásakor figyelembe kell venni a tervezés során a közös tanulási folyamat révén felhalmozódó kompetenciákat,

amennyiben hozzájárulnak a területi tőkegyarapodásához, és így közvetve elősegítik a későbbi területi cselekvések megfogalmazásának és megvalósításának sikerességét.

Egytértek Csák fogalmazásával, miszerint a tagállami és helyi szintű negatív területi folyamatok feltárásához szükség van a területi kormányzási rendszer minőségi szempontokat is figyelembe vevő modellezésére, és a modell alapján megfogalmazhatóvá válnak a területi cselekvés sikerességéhez hozzájáruló megoldások. Azonban, nem állítható fel egy olyan átfogó modell, amely minden téren egyformán jól működő közigazgatást eredményezne. A megoldás kulcsa európai szinten a területi szempontok további térnyerésének lehetőséget biztosító kollaboratív megoldások és kormányzás-rendszerének további fenntartása és működtetése.

Tagállami szinten, különösen a Romániához hasonlóan felkészületlen struktúrákkal rendelkező új tagállamok esetében, teljes megújulásra van szükség. A kormányzás szerepét és tereit kell alakítani, azonban ez nem működik, amennyiben normatív jellegű. A tagállamok nem kényszeríthetők és amint Románia példája mutatja, képtelenek lehetnek az új struktúrák működtetésére.

Tekintettel kell azonban lenni a tagállamnál alacsonyabb térszinteken mutatkozó regionális szűk keresztmetszetekre is, valamint a források szűkösségéből adódó forrásfüggésre és az archaikus jellegű struktúrák fenntartásában rejlő veszélyekre, ugyanis nem elegendő az országos szintű beavatkozás. A fejlesz-

tés regionális és helyi szinten valósul meg, azaz a decentralizáció kormányzás típusú elveinek meghonosítására kell törekedni.

Az 1-es táblázatban összefoglalom a két közigazgatási reform és a román közigazgatás főbb hatásköreit, így jobban érzékelhető, hogy vannak közös tevékenységi területek, mivel azonos a cél is, a társadalom helyzetének javítása.

1. táblázat: Az NPM, a Good Governance és a román közigazgatás főbb jellemvonásai

NPM – New Public Management	Good Governance	Román közigazgatás
<ul style="list-style-type: none"> - társadalmi szereplők közötti verseny, -közszolgáltatások sokféleségének biztosítása a társadalom gazdasági és kulturális sokféleségének függvényében, - ellenőrzés fontossága: közszolgáltatások olyan felépítésével, hogy azok az állampolgárok és helyi közösségek számára közvetlenül ellenőrizhetők legyenek, - a központi szervek ellenőrzési jogosítványainak fokozása. 	<ul style="list-style-type: none"> - közérdekért való egyeztetések rendszere, - közfeladatokban való szerepvállaláshoz szükséges tudás, informatikai támogatás könnyen hozzáférhető, - a civil szereplők maguk is igényt tartanak arra, hogy őket a szélesebb értelemben vett közösség életébe állami oldalról is bevonják. - a tárgyalások rendszere érvényesül. 	<ul style="list-style-type: none"> - központi igazgatás, - helyi szintű igazgatás, - a gazdasági, társadalmi, környezeti és kulturális politikák harmonizálása. - az ország különböző területei közti egyensúly biztosítása érdekében helyi és országos szinten szabályoz. - települések rangsorolása. <p>Az önkormányzatok (helyi szint) létrehozásának célja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - helyi autonómia elvének megvalósítása, -közszolgáltatások decentralizálása, -helyi lakosság gondjainak megoldása. <p>Civil szervezetek megalakulása.</p>

Saját szerkesztés

zat alapfeltétele a nyitottságon és tudáson alapul.

1989. után megszületett “demokrácia” által a civil társadalom volt az egyik legaktívabb és legbefolyásosabb szereplő a helyi politikában, gyakran kezdeményezett jelentős változtatásokat képviselőket, polgármestereket választott. Aztán az ezredforduló első éveiben ez az elán kezdett meggyengülni (községek szétválása), a civilszervezetek

A román közigazgatás „lerázza” magáról a felelősséget, mert szabadkezet adott az önkormányzatoknak, hogy a lokális szintű feladatokat saját kidolgozott stratégiával és döntéshozatallal oldják meg. A fejlesztésekhez szükséges pénzügyi forrásokat uniós alapokból tudják finanszírozni, de csak abban az esetben, ha sikeresen pályáznak. A sikeres pályá-

tagjainak egy része a közhatalmi vagy a pártpolitikai arénába került. A civilszervezetek fontos szerepe, hogy közvetlen kapcsolatokat ápol a helyi hatalommal, sokszor annak közvetlen részese is, így rövid idő alatt történik meg az információáramlás a helyi társadalom és az önkormányzat között.

Helyi szinten a döntéseket befolyásoló alaptényező a polgármester politikai beállítottsága, ezzel szemben

a civilszervezetek - ha nem ugyanazon párt eszméit vallják - érdekérvényesítési, szolgáltatásszervezési tervei és tevékenységei nem kerülnek elfogadásra, sem gyakorlatba, így elfogadható Pálné Kovács Ilona állítása, miszerint "A helyi önkormányzati demokrácia egyik kulcsfontosságú eleme tekintetében tehát a fejlődés trendje ellentmondásos."

Másik ellentmondásos jelenség, hogy egyes civilszférákat, mint kulturális élet, szabadidő eltöltés szervezést erőteljesebb együttműködés, növekvő szerepvállalás tapasztalható, mert aktívan bekapcsolódnak a helyi fiatalság különböző szervezetei, kulturális csoportok, stb. Ugyanakkor a másik oldalon: a helyi fejlesztések, mezőgazdasági területek visszaszolgáltatása és nyilvántartása, szociális hálózat kialakítása, egészségügy, oktatás, közszolgáltatás pályázati lehetőségek kihasználása – a súlyos problémák - szakembereket, szaktudást igényelnek. Ezek a szakemberek mára már a helyi "hatalom" tagjai.

Megfelelő kormányzási terep esetén a külső kapcsolatokkal rendelkező csomópontoknak képeseknek kell lenniük közvetíteni a megszerezhető innovációs tudást az adott téren belüli más szereplők felé, elősegítve az innovációs tudás dinamikus beépülését a helyi tudásba, vagyis a jó értelemben vett területi tervezés, amely megfelelő minőségű kormányzási terepen valósul meg, egyértelműen és közvetlenül hozzájárul az adott tér versenyképességének javulásához, és így a területfejlesztési szempontrendszer legalább részben összebékíthető a versenyképességi elvárásokkal.

Az elemzés során a különböző reformokat mutattam be szemben a román közigazgatás kialakulásával és annak működésével. Egy optimális modellt akartam felállítani, de a szakirodalom tanulmányozása során arra a következtetésre jutottam, hogy ilyen modellt nem létezik, vagyis nincs recept egy jól működő közigazgatásra. A közigazgatási reformoknak saját fejlődési logikájuk van. Ezt a sajátos belső logikát a következő tényezők határozzák meg: az adott ország közigazgatási kultúrája, hagyományai, történelme; az adott ország fejlődési prioritásai; a kívülről érkező közigazgatási reform-hatások; az adott kor sajátos kihívásai. Az állami feladatok kihívások által okozott sokasodását a mobilizálható erőforrásoknak kell ellensúlyozniuk, ennek hiányában a meglévő szűkös erőforrásokat kell hatékonyabban felhasználni. Amennyiben a közigazgatás csak egyes feladatok ellátását bírja el, vagy az ellátási színvonalat szeretné csökkenteni, beleütközik a demokrácia és a jogállamiság követelményeibe. Ilyen módon egyetlen lehetőség marad: a belső hatékonyság javítása.

Az önkormányzatok egy része civil fórumot működtet, civil referenst alkalmaz, vagy egyéb módokon vonja be a civilszervezeteket a döntéshozásba, tehát felismeri a polgárok bevonásának szükségességét (Csegény–Kákai, 2001).

Következtetés

A sűrűn változó körülmények során a közigazgatást határozottan, nyitottan és szakszerűen kell tudni vezetni,

mert a vezetésnek el kell sajátítania a közigazgatási változás módszertanát. A közigazgatásnak mindig készen kell állnia arra, hogy rendelkezzen a vezetés számára a leghatékonyabb, a legjobb eredményt biztosító megoldással. A közigazgatás vezetőinek olyan megfigyelő és elemző képességgel kell rendelkezniük, hogy a tervezésben való közreműködésük a közigazgatási döntéselőkészítő és végrehajtó munka alapja legyen.

Az államnak egyes saját alrendszerait, az egészségügyi és az oktatási nyugdíjrendszert (valamint ezek jogi és igazgatási háttérét) úgy kell átalakítani, hogy fenntartható módon képes legyen megfelelni ezen kihívásoknak, miközben az általánosságban növekvő lakossági igényeket is kezelnie kell.

A közigazgatásnak gazdaságfenntartó és –korrekciós szerepe is van: a stabil működés eszközrendszerét biztosító szabályozással és a szükséges intézményrendszer üzemeltetésével a spontán folyamatoknak keretet adó szerep mellett beruházásösztönző, élénkítő, akadályelhárító szereppel is bír (kül- és belbiztonság, gazdasági biztonság, pénzrendszer szabályozása, munkaerő-piac, stb.) A közigazgatás redisztribúciós funkciói révén képes piaci alapon nem megvalósítható, de mégis, gazdasági relevanciával bíró rendszerek üzemeltetésére, mint a közegészségügy, a közoktatás vagy a kultúra.

A társadalmi – gazdasági - szociális problémák tudatosításához kommunikálni kell és szoros kölcsönhatásban

kell legyen az önkormányzat és a helyi társadalom.

Ha az Önkormányzat elhatározza, hogy tesz valamit az embereket érintő bajok enyhítésére, akkor nem elég önmagában felmérni a helyzetet, hanem el kell érnie, hogy a helyi lakosság hozzájáruljon a problémák megoldásához és a fölöttes intézmények, a helyi (civil) szervezetek együttműködjenek velük a haladás és fejlődés érdekében.

JÁNOSSY ZSUZSANNA

Irodalomjegyzék

215/2001-es Törvény, területi közigazgatás
350/2001-es Törvény, terület- és településrendezés

351/2001-es Területrendezési Törvény

Bíró I. (1986): Közigazgatási területrendezés és az 1971. évi településhálózatfejlesztési koncepció. In: *Válogatott tanulmányok*. Szerk. Vida István. Budapest, Magvető, 143-294 o.

Caiden, G. E. (2007): *Administrative reform*. Aldine Transaction Publisher, Chicago, USA, 1969, 67. o.

Csegény P.–Kákai L. (2001): *Köztes helyzet!?* A civilszervezetek és az önkormányzatok kapcsolatában az ezredforduló Magyarországon. MeH Civil Kapcsolatok Főosztálya, Bp.

Csák L. (2007): *Településhálózat és területfejlesztés Romániában*. In: Faragó L. (kutatásvezető): *Országos Településhálózat-fejlesztési Koncepció megalapozása*. NFGM.

Dunn W. N. – Miller D. Y. (2007): *A Critique of the New Public Management and the Neo-Weberian State: Advancing a Critical Theory of Administrative Reform*. *Public Organization Review*. 345-358. o.

ESPO 1.1.3: *Enlargement of the European Union and the wider European Perspective as regards its Polycentric Spatial Structure*.

Ferley E., L. Fitzgerald, G. McGivern, S. Dopson and C. Bennett. (2011): *Public Policy Networks and 'Wicked problems': a Nascent*

Solution? Public Administration, 89 (2) 307-324. o.

Gellén M. (2012): A közigazgatási reformok az államszerep változásainak tükrében, Doktori értekezés, Győr, 72-121. o.

Hajnal Gy. (2008): Adalékok a magyarországi közpolitika kudarcaihoz, Budapest, KSZK, ROP 42. o.

Józsa Z. 2006: Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció. Dialóg Campus, Bp.– Pécs.

Katzenstein P.J. Corporatism and Change. Ithaca, N.Y.: Cornell University Press. 1984

Korten, D. C.: Getting to the XXIth Century, Kumarian Press, 1990.

Osborne D.- Gaebler T. (1992): Reinventing Government: How the entrepreneurial spirit is transforming the public sector. New York: Penguin Books.

Pálné K. I.: A helyi kormányzás 20 éves története (Modellváltás rendszerváltás nélkül)

http://www.politikaievkonyv.hu/online/mp20/1-14_palne.html, letöltés ideje: 2015 júl.16

Peters B. G. (1998): Governing without Government? Rethinking public administration. Journal of Public Administration Research & Theory, Vol. 8, Issue 2. 223-243. o.

Peters B. G. (2008): The Role of the State in Governing: Governance and Metagovernance. NISPA CEE working paper.

Sandu D. (2009): Dezvoltarea comunelor din Romania

www.cabinetoffice.co.uk

A szerző PhD hallgató (Enyedi György Regionális Tudományok Doktori Iskola, Szent István Egyetem) E-mail: zs1janossy@yahoo.com

Jegyzetek

1. www.cabinetoffice.co.uk

2. A prefektusi intézmény jogállásáról szóló 2004. évi 340. számú törvény szerint a törvényességi felügyeleten kívül a helyi közigazgatás egyébiránt semmilyen szempontból nincs alárendelve a prefektusnak.

Szocreál embléma (1964)